

Miljö- och energidepartementet
103 33 Stockholm

YTTRANDE Dnr 2017-41

Yttrande över remitteringen av Riksintresseutredningens betänkande "Planering och beslut för hållbar utveckling (SOU2015:99)", dnr M2015/04128/Nm.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott att godkänna nedanstående förslag till yttrande.

Underlag till beslut

Bakgrund samt utredningens sammanfattning se "Bilaga till beslut angående Riksintresseutredningens betänkande Planering och beslut för hållbar utveckling (SOU2015:99)".

Sammanfattning av Borgholms kommuns synpunkter

1. Borgholms kommun instämmer i utredningens slutsats att en ny tillämpning av hushållningsbestämmelserna behövs.
2. Riksintressesystemet måste vara enkelt, tydligt, överskådligt och begripligt.
3. Sektorsmyndigheternas förslag till riksintressen måste grunda sig på tydliga kriterier samt vara tydligt avgränsade och motiverade samt aktualitetsprövas kontinuerligt.
4. Regeringen bör tilldela någon myndighet, till exempel Boverket, att ta ansvar för en fristående granskning innan ett område slutligen förklaras som riksintresse.
5. Kommunen välkomnar möjligheten till tidiga samarbeten och samråd kring riksintressens värdebeskrivning och avgränsning.
6. Sektorsmyndigheternas underlag för ett riksintresse måste utformas så att berörda kommuner kan redovisa dem i sin översiktsplan respektive detaljplaner samt ta hänsyn till dem i planeringen utan att göra ytterligare utredningar.
7. Förslaget om att Boverket under implementeringen framarbetar en tillämpningshandbok där kriterier för RI och påtaglig skada beskrivs uppfattas av kommunen som mycket värdefullt.
8. En förändring av terminologin föreslås i lagtexten ifrån uttrycken "ska skyddas mot påtaglig skada alternativt att påtagligt försvårar tillkomst" till att använda uttrycket "ska tillgodose intresset". Det innebär att samma begrepp införs i miljöbalken som används i plan- och bygglagen. Det är bra att PBL och MB använder samma begrepp.

9. Borgholms kommun stödjer förslaget att dricksvattenförsörjning är en sådan väsentlig fråga att det bör bli ett riksintresse.
10. Utredningens förslag, att införa begreppet "område av väsentligt allmänt intresse" med både nationellt, regionalt och lokalt perspektiv, riskerar att göra planeringssystemet än mer komplicerat och bör inte genomföras.

Skäl för ställningstagande

Punkterna 1-8

Riksintressesystemet måste vara enkelt, tydligt, överskådligt och begripligt

Det är viktigt att värdefulla områden för både bevarande och exploatering kan pekats ut på nationell nivå. Flera områden av riksintresse är otydligt avgränsade, dåligt värderade och inte aktualiserade. Planeringsunderlag kan vara svåra att finna och det finns en otydlighet i hur riksintressena ska värderas, viktas och hanteras utifrån andra intressen.

Sektorsmyndigheternas förslag till riksintressen måste grunda sig på tydliga kriterier och regeringen behöver tilldela någon myndighet, till exempel Boverket, att ta ansvar för en fristående granskning innan ett område slutligen förklaras som riksintresse. Granskning av rimligheten i ett förslaget riksintresse, regelbundna aktualitetsprövningar av befintliga riksintressen samt samordning av de olika riksintressena bör göras för att öka systemets legitimitet.

För att riksintressesystemets tillämpning i sin helhet ska effektiviseras är det väsentligt att underlagen om riksintressen från sektorsmyndigheterna är utformat så att berörda kommuner kan redovisa dem i sin översiktsplan respektive detaljplaner samt ta hänsyn till dem i planeringen utan att göra ytterligare utredningar. Sektorsmyndigheten måste ge tydlig motivering, värdebeskrivning och besked om restriktioner för det aktuella riksintresset. Kommunerna kan annars tvingas till omfattande utredningar i samband med en planeringssituation där riksintresset berörs. Det kan leda till att viktig information om ett område framkommer i ett mycket sent skede och därmed förorsakar onödigt användning av tid och medel. Det kan innebära förseningar av hela planeringsprocesser och därmed vara ett hinder för viktiga bostadsbyggnadsprojekt eller andra projekt av stor betydelse för kommunal eller regional utveckling.

Punkten 9

Dricksvatten – nytt viktigt riksintresse

En grundläggande fråga för samhällets funktion är tillgången på dricksvatten. Borgholms kommun ser dricksvattenförsörjningen som en så väsentlig fråga att det bör bli ett nytt riksintresse. Såväl grundvattenförekomster, stora och orörda isälvsformationer som viktiga ytvattentäkter bör kunna förklaras som riksintresse.

Punkten 10

Område av väsentligt allmänt intresse

Enligt utredningen föreslås nuvarande "allmänna intressen" i 3 kap Miljöbalken (MB) ersättas med "väsentligt allmänna intressen". Borgholms kommun ställer sig kritiska till förslaget. Skälen för detta är följande: "Väsentligt allmänt intresse" blir en ny intressenivå mellan riksintressen i MB och allmänna intressen som finns i 2 kapitlet Plan- och bygglagen (PBL). Att bilda nya geografiska områden för väsentligt allmänt intresse innebär att betydligt fler områden ska definieras och hanteras i översiktsplanen utav kommunerna. Länsstyrelsen ska också verka för att tillgodose och i vissa fall granska dessa områden. Allt detta kommer att medföra en stor risk att besluts- och tillämpningsprocesser i systemet blir ineffektivt och mer komplicerat än idag. Förändringen riskerar medföra ett regelverk som är tvärt emot utredningsuppdraget att förtydliga och förenkla systemet.

-- --

I detta ärende har kommunstyrelsens arbetsutskott beslutat. Ida Dessin och Åsa Bejemar har varit föredragande.